

احصاء عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده در عملیات آفندی شبانه

دکتر فضل اله نوذری^۱

تاریخ دریافت: ۹۵/۳/۲۵

تاریخ پذیرش: ۹۵/۳/۲۰

چکیده

در تحقیق حاضر تحت عنوان «احصاء عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده در عملیات آفندی شبانه» با بهره‌گیری از روش توصیفی - تحلیلی و به صورت کاربردی، با استفاده از روش جمع‌آوری داده‌ها به صورت کتابخانه‌ای نسبت به انجام مطالعات نظری و همچنین با انجام تحقیقات میدانی در تیپ تکاور امام سجاد(ع) نیروی زمینی سپاه، تلاش شده است تا در راستای هدف و ارائه پاسخ به سؤال تحقیق مبنی بر چیستی عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا در عملیات آفندی شبانه برای مقابله با تهاجم زمینی آمریکا در محیط جنگ ناهمگون، ضمن تبیین عوامل فوق، نسبت به تعیین میزان تأثیر هر یک از عوامل مزبور در تدوین آئین رزم گردان پیاده نیز پرداخته شده است.

بنابراین در این تحقیق پس از انجام مطالعات نظری به احصاء مؤلفه‌ها و عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده در قالب مدل مفهومی اقدام گردیده و در ادامه و در راستای انجام تحقیقات میدانی و تهیه پرسش‌نامه، ضمن مشاوره با برخی از افراد خبره و صاحب نظر، نسبت به انجام اصلاحات شکلی و محتوایی پرسش‌نامه و کاهش برخی از عوامل کم اثر یا غیر مؤثر در تدوین آئین رزم اقدام و در نهایت پرسش‌نامه در قالب ۷۷ سؤال بسته و یک سؤال باز جهت توزیع بین افراد جامعه نمونه آماری و اخذ نظر آنان تنظیم و طراحی گردیده است. در ادامه پرسش‌نامه به صورت تمام شمار بین ۵۱ نفر از افراد خبره و صاحب نظر در قالب جامعه نمونه آماری مشتمل بر؛ اساتید و مربیان شاغل در دانشکده فرماندهی و ستاد سپاه، فرماندهان و مدیران شاغل در ستاد فرماندهی نرسا، اساتید و مربیان شاغل در مجتمع دانشگاهی امیرالمؤمنین(ع) و فرماندهان شاغل در تیپ امام سجاد(ع) تا سطح فرمانده گروهان پیاده توزیع و سپس نظر آنان جمع‌آوری گردید.

۱- عضو هیأت علمی دانشگاه جامع امام حسین(ع).

پس از گردآوری پرسش‌نامه‌ها و بررسی و استخراج پاسخ جامعه نمونه آماری، به تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت کیفی و با استفاده از روش تحلیل محتوا و همچنین با بهره‌گیری از نرم‌افزار Excel و SPSS و به صورت کمی با استفاده از روش‌های علمی آماری جداول توصیفی و نمودارهای استنباطی برای توصیف و تجزیه و تحلیل هر یک از عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده در قالب جداول و نمودارهای توزیع درصد فراوانی و آزمون خی ۲، برای اطمینان از معنی‌داری پاسخ جامعه نمونه آماری پرداخته شده است و سپس اقدام به تبیین، استاندارد سازی و نرمال سازی عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده بر حسب میانگین و نمره وزن موزون آن‌ها گردیده است. در نهایت و در راستای پاسخ به سؤال تحقیق و در قالب نتیجه‌گیری، عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا به ترتیب میانگین و میزان نمره وزن موزون آن‌ها مشتمل بر؛ ساختار و سازمان، تاکتیک و شیوه‌های رزمی، مأموریت و وظایف، نحوه فرماندهی و کنترل، سلاح و تجهیزات تبیین و ارائه شده است.

کلید واژه‌ها: آئین رزم، گردان پیاده نرسا، عملیات آفندی شبانه، جنگ ناهمگون.

مقدمه

در پی ناکامی صدام در دستیابی به اهداف شوم خود در جنگ تحمیلی و حمله به کویت، آمریکا به بهانه نجات کویت در سال ۱۹۹۱ میلادی به عراق حمله نمود و پس از آزاد سازی کویت تعدادی از یگان‌های نظامی خود را در منطقه خلیج فارس مستقر نمود. از سوی دیگر پس از حادثه ۱۱ سپتامبر به بهانه مبارزه با تروریسم در سال ۲۰۰۱ میلادی به افغانستان لشکرکشی نمود و در آنجا نیز استقرار یافت. دو سال بعد نیز به دلایل واهی دوباره به عراق حمله نمود و در این کشور نیز حضور یافت. یکی از اهداف آمریکا از حضور در کشورهای عراق، افغانستان و گسترش در کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس، محاصره و کنترل ایران به عنوان یکی از تهدیدهای اصلی خود می‌باشد.

ارتش آمریکا یک ارتش تجهیزات محور می‌باشد که با استفاده از فناوری‌های روز دنیا توانسته است قدرت نظامی اول دنیا را به خود اختصاص دهد. برتری مطلق هوایی، اشراف اطلاعاتی،

توانایی جنگ الکترونیک و ضد الکترونیک، برخورداری از آموزش‌های عالی و متناسب با فنآوری‌های نظامی نوین، قابلیت انجام عملیاتهای مشترک زمینی، هوایی و دریایی از جمله توانایی‌های نظامی ارتش آمریکا می‌باشد. از آنجا که توان تسلیحاتی و نظامی نیروهای خودی قابل قیاس با ارتش آمریکا نیست، پس نمی‌توان به صورت همگون و کلاسیک با ارتش آمریکا که به عنوان تهدید نظامی اصلی ایران محسوب می‌شود، مقابله نمود و در این راستا برای دفاع مطلوب و سرکوب تهاجم نظامی احتمالی دشمن، ضرورت تغییر در رویکرد جنگ و اتخاذ روش ناهمگون به منظور به حداقل رساندن توانایی‌های ارتش آمریکا اجتناب ناپذیر می‌باشد. بنابراین متناسب با این تغییر رویکرد، بازنگری و تدوین آئین رزم یگان‌های نیروی زمینی به ویژه گردان‌های پیاده امری ضروری خواهد بود. در نتیجه تدوین آئین رزم گردان پیاده نیروی زمینی در عملیات آفندی شبانه متناسب با رویکرد جنگ ناهمگون یکی از موارد مورد نیاز رده‌های نرسا می‌باشد که در این راستا ضرورت بررسی، تبیین و تعیین میزان تأثیر عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان‌های مزبور نیز امری اجتناب ناپذیر است.

در حال حاضر با توجه به حضور آمریکا در کشورهای پیرامون جمهوری اسلامی ایران و احتمال تهدید نظامی آن علیه ایران و با وجود اختلاف و شکاف فاحش بین فنآوری نظامی طرفین و برتری مطلق نیروهای نظامی دشمن از لحاظ فنآوری نظامی، رویارویی و مقابله با آن با بهره‌گیری از رویکرد نبرد همگون جز تلفات و خسارات سنگین، چیز دیگری در پی نخواهد داشت و بنابراین برای اجرای دفاع مطمئن و تحمیل اراده به دشمن، ضرورت تغییر در رویکرد جنگ و اتخاذ روش نبرد ناهمگون اجتناب ناپذیر می‌باشد. بنابراین متناسب با نیازهای عملیاتی صحنه نبرد آینده که مبتنی بر رویکرد جنگ ناهمگون خواهد بود، بایستی آئین رزم یگان‌های نیروی زمینی بازنگری و اصلاح شوند تا قابلیت پاسخگویی مطلوب به نیازهای فوق را دارا باشند و در این راستا یکی از آئین‌های رزم زمینی که باید متناسب با نیازهای واقعی صحنه نبرد آینده مورد بازنگری و تدوین قرار گیرد، آئین رزم گردان پیاده در عملیات آفندی شبانه می‌باشد. در نتیجه مسأله اصلی نگارنده در تحقیق حاضر مبنی بر؛ بررسی و تبیین چستی عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده

نیروی زمینی سپاه در عملیات آفندی شبانه متناسب با رویکرد جنگ ناهمگون برای مقابله با تهاجم زمینی احتمالی نیروهای نظامی آمریکا می‌باشد.

در خصوص اهمیت تحقیق می‌توان گفت که در صورت تبیین عوامل مؤثر و لحاظ نمودن تأثیر آن‌ها در تدوین آئین رزم، مأموریت توسط نیروهای خودی به صورت دقیق و منطقی اجرا خواهد شد. همچنین محتوای آموزشی مورد نیاز متناسب با آئین رزم فوق تهیه و بر اساس آن آموزش‌های گردان‌های پیاده در سطح نرسا به صورت یکسان و هماهنگ اجرا می‌شود و فرماندهان گردان‌های پیاده متناسب با آئین رزم فوق از نیروها در عملیات آفندی شبانه که از ویژگی‌های مورد نیاز صحنه نبرد آینده برخوردار می‌باشند، استفاده خواهند نمود.

از طرفی در صورت عدم تبیین عوامل مؤثر و لحاظ نمودن تأثیر آن‌ها در تدوین آئین رزم گردان پیاده برای عملیات آفندی شبانه متناسب با صحنه نبرد آینده، فرماندهان و نیروهای گردان‌های مزبور در اذهان خود با ابهاماتی مواجه خواهند شد که در نهایت احتمالاً به اجرای نامطلوب مأموریت منجر خواهد گردید. همچنین در صورت عدم آشنایی کامل با نحوه رزم در محیط نبرد ناهمگون آینده، موجب تحمیل تلفات و خسارات جبران‌ناپذیر به یگان‌های رزم نیروی زمینی خواهد شد.

بنابراین نگارنده در این پژوهش با هدف؛ شناخت و تبیین عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا در عملیات آفندی شبانه برای مقابله با تهاجم زمینی آمریکا در محیط جنگ ناهمگون، تلاش می‌نماید تا پاسخ مناسبی برای سؤال اصلی پیش‌گفته تحقیق نیز ارائه نماید.

روش‌شناسی تحقیق

این پژوهش از لحاظ نوع، یک تحقیق کاربردی است و روش پژوهش در این تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی و از نوع زمینه‌ای - موردی می‌باشد. قلمرو موضوعی این تحقیق پیرامون بررسی عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا در عملیات آفندی شبانه می‌باشد و از لحاظ قلمرو زمانی، از نتایج این تحقیق می‌توان حداقل تا ۱۰ سال آینده مورد بهره‌برداری و استفاده قرار داد. همچنین قلمرو مکانی این تحقیق شامل گردان‌های پیاده نرسا می‌باشد که به دلیل گستردگی

احصاء عوامل موثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده در عملیات آفندی شبانه

قلمرو فوق در کشور، برای نمونه به گردان پیاده تیپ تکاور امام سجاد(ع) کازرون رجوع شده است. در حالی که نتایج این تحقیق قابل تعمیم دادن به سایر گردان‌های پیاده و تکاور نرسا می‌باشد. در این تحقیق از دو روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای و تحقیقات میدانی استفاده شده است. ابزار گردآوری اطلاعات در روش کتابخانه‌ای شامل مطالعه کتب و بررسی اسناد و مدارک با استفاده از روش فیش برداری است و ابزار گردآوری اطلاعات در روش میدانی شامل تهیه و توزیع پرسشنامه بین افراد خبره و صاحب نظر می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق شامل فرماندهان و مدیران شاغل در تیپ امام سجاد(ع) تا سطح فرمانده گروهان پیاده، فرماندهان و مدیران شاغل در ستاد فرماندهی نرسا (تا سطح معاونت‌های عملیات و تربیت و آموزش)، اساتید و مربیان شاغل در مجتمع دانشگاهی امیرالمؤمنین(ع)، اساتید و مربیان شاغل در دانشکده فرماندهی و ستاد سپاه به شرح جدول زیر در حدود ۵۱ نفر برآورد شده است.

«جدول شماره (۱): درصد توزیع فراوانی طبقات جامعه آماری»

ردیف	طبقات جامعه آماری	تعداد فراوانی	درصد فراوانی
۱	فرماندهان و مدیران شاغل در تیپ امام سجاد(ع) تا سطح فرمانده گروهان پیاده	۱۵	۲۹/۵
۲	اساتید و مربیان شاغل در مجتمع دانشگاهی امیرالمؤمنین(ع) نرسا	۱۲	۲۳/۵
۳	فرماندهان و مدیران شاغل در ستاد فرماندهی نرسا (تا سطح معاونت‌های عملیات و تربیت و آموزش)	۱۲	۲۳/۵
۴	اساتید و مربیان شاغل در دانشکده فرماندهی و ستاد سپاه	۱۲	۲۳/۵
	جمع	۵۱	۱۰۰

با توجه به تخصصی بودن موضوع تحقیق و محدودیت تعداد جامعه آماری، تعداد حجم نمونه آماری به همان اندازه جامعه آماری یعنی در حدود ۵۱ نفر برآورد شده است. همچنین روش نمونه‌گیری در این تحقیق به صورت تمام شمار می‌باشد.

در خصوص نحوه تهیه پرسش نامه ابتدا با استفاده از اطلاعات جمع‌آوری شده اقدام به تهیه

پرسش نامه اولیه با تعداد ۸۵ سؤال بسته و یک سؤال باز گردید. پس از مشورت با برخی از افراد خبره و صاحب نظر نسبت به اعتبار سنجی و رفع برخی اشکالات شکلی و محتوایی آن اقدام و پرسش نامه ثانویه در قالب ۷۷ سؤال بسته و یک سؤال باز به شرح زیر (جدول شماره ۲) تنظیم گردید. متعاقب آن پرسش نامه مزبور بین افراد خبره و صاحب نظر حجم نمونه آماری توزیع و پس از جمع آوری نسبت به استخراج داده‌های تحقیق اقدام گردید.

«جدول شماره (۲): پرسش نامه تحقیق»

ردیف	متغیرها	عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا				
		خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
۱	ماموریت و وظایف	شناسایی مستمر و مداوم منطقه نبرد(دفاع سرزمینی)				
		تهیه برآوردها و طرحهای عملیاتی				
.					
.					
۷۶	نحوه	تشکیل پاسگاه فرماندهی اصلی، یدکی و فرعی				
۷۷	فرماندهی و کنترل	ارتباط مستمر با فرماندهی مافوق رده‌های تحت امر و رده‌های همجوار				

برای بررسی پایایی پرسشنامه از محاسبه آلفای کرونباخ استفاده شد که میزان قابلیت اعتماد به پرسشنامه با استفاده از محاسبه آلفای کرونباخ، ۰/۹۴ می‌باشد. بنابراین پرسشنامه از پایایی بالا و قابل قبول برخوردار است. همچنین در خصوص روایی پرسشنامه با توجه به مراحل تهیه و توزیع پرسشنامه و انجام مشاوره با افراد خبره و صاحب نظر و اصلاح اشکالات شکلی و محتوایی آن و... می‌توان چنین بیان نمود که پرسش نامه مزبور از روایی و اعتبار نسبتاً بالایی برخوردار می‌باشد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در این تحقیق به صورت کیفی و با استفاده از روش تحلیل محتوا و همچنین با بهره گیری از نرم‌افزار Excel و SPSS و به صورت کمی با استفاده از روش‌های علمی

آماري جداول توصيفي و نمودارهاي استنباطي براي توصيف و تجزيه و تحليل هر يك از عوامل مؤثر در تدوين آئين رزم گردان پياده در قالب جداول و نمودارهاي توزيع درصد فراواني و آزمون خي ۲، براي اطمينان از معني داري پاسخ جامعه نمونه آماري پرداخته شده است و سپس اقدام به تبين، استاندارد سازي و نرمال سازي عوامل مؤثر در تدوين آئين رزم گردان پياده بر حسب ميانگين و نمره وزن موزون آنها گرديده است.

ادبيات و مباني نظري تحقيق

آئين رزم

آئين رزم از دو كلمه آئين و رزم تشكيل شده است. آئين از نظر لغوي به رسم، شيوه، روش، متداول، مرسوم، معمول و... گفته مي شود (معين، ۱۳۸۴: ۷۲). و رزم واژه‌اي است مترادف و معادل جنگيدن بدون هيچ گونه قيد و شرطي است (رستمی، ۱۳۷۸: ۴۴۸). آئين نامه در کاربرد نظامي به مجموعه دانستني‌ها و اطلاعات پيرامون امور و فنون نظامي و همچنين توضيح و شرح کارکرد کليه وسايل و ادوات جنگي اطلاق مي شود. آئين نامه‌ها در ارتش به آئين نامه‌هاي رزمي و يا فني تقسيم بندي مي شود (همان: ۵۲). آئين نامه‌اي که حاوي مطالب آموزشي، اطلاعاتي و مراجعاتي درباره آموزش و عمليات نظامي بوده و وسيله عمده براي انتشار دكترين، تاکتيك و فنون نظامي است، آئين نامه رزمي گفته مي شود. آئين نامه‌هاي مربوط به چگونه جنگيدن نيز آئين نامه رزمي هستند که نکات مهم دكترين و موضوعات جنگ را براي يگان‌ها از رده گروه تا رده تپ به بالا مشخص مي کنند. جزوه‌هاي آموزشي، اين دكترين را با وضعيت‌هاي آموزشي مربوط ساخته و نشان مي دهد براي رسيدن به بهترين نتايج آموزشي چگونه از دكترين استفاده كنيم. مانند آئين نامه ۵-۱۰۱ سازمان و روش ستاد و آئين نامه ۷۱-۱۰۰ عمليات تپ، لشکر و غيره. (همان: ۵۳)

بنابراين قواعد اساسي و بنيادي که هدايت کننده عمليات در پشتيباني از سياست‌هاي ملي است و منجر به اين مي شود که در زمان صلح هر کشوري بداند در موقع بروز حوادث نظامي و جنگي چه وظيفه‌اي دارد و طرح آن چيست را آئين جنگ گويند (نوروزي، ۱۳۸۵: ۷۳). از اين رو مي توان گفت آئين رزم به قواعد اساسي و بنيادي که هدايت کننده عمليات در پشتيباني از صحنه‌هاي نبرد

است، را گویند.

عملیات آفندی شبانه

نوذری در جزوه دکترین رزم زمینی در محیط جنگ نا همگون، عملیات آفندی شبانه را چنین بیان می‌نماید: «به عملیاتی گفته می‌شود که یگان‌های مانوری رزمی خوداتکاء و متحرک با استفاده از تاریکی شب و عمدتاً با نفوذ به منطقه تجمع و غافلگیر نمودن یگان‌های دشمن، اقدام به تاخت و شیخون جهت انهدام نیروهای متجاوز می‌نمایند» (نوذری، ۱۳۸۹: ۱۲۴). به عبارت دیگر می‌توان گفت: تک شبانه، تکی است که در تاریکی شب و عمدتاً به منظور غافلگیری و فریب دشمن و اجتناب از تلفات زیاد اجرا می‌گردد. ادامه تک روزانه به منظور استفاده از موفقیت تک روزانه، محروم کردن از مستحکم کردن مواضع پدافندی و اشغال منطقه حساس از زمین جهت تسهیل عملیات آتی از سایر منظورهایی است که امکان دارد یک فرمانده مبادرت به تک شبانه نماید (رستمی، ۱۳۷۸: ۲۸۰). رزم در شب یکی از مهم‌ترین ویژگی عملیات‌های دوران دفاع مقدس است. با انتخاب زمان آغاز عملیات‌ها در شب، امکان پیروزی بر دشمن بعثی فراهم گردید. امروزه یگان‌ها باید قادر باشند تحت هرگونه شرایط دید محدود برای اجرای مأموریت و یا تکمیل مأموریت خود عمل کنند. هرچند در گذشته ساعات تاریکی برای فعالیت‌هایی نظیر، استراحت، حرکت و آمادگی برای رزم روزانه، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و از رزم شبانه به دلیل محدود شدن دید و تیر نیروهای تک ور، به عنوان یک عملیات ویژه یاد می‌شده، اما به دلیل مجهز شدن یگان‌ها به تجهیزات دید در شب و بهره‌گیری از تجهیزات لیزری، عملیات در شب بیش از گذشته حائز اهمیت می‌باشد. (قنبری جهرمی، ۱۳۸۷: ۳۳)

جنگ ناهمگون

جنگ ناهمگون نبردی است که در شرایط وجود نابرابری چشمگیر قدرت رزمی و عدم توازن قوا و شکاف عمیق در فناوری نظامی، تسلیحات و تجهیزات بین طرفین مخاصمه اتخاذ می‌گردد. نبرد ناهمگون به مفهوم کشاندن جنگ به حوزه آسیب پذیری‌های دشمن و نقاط قوت خودی به منظور خنثی کردن برتری‌های فیزیکی متجاوز می‌باشد. در جنگ ناهمگون با پرهیز از مقابله و صف‌آرایی

همگون یا قرینه سازی در برابر نقاط قوت دشمن، سعی بر تهاجم مقتدرانه، سازمان یافته و هوشمندانه علیه نقاط ضعف متجاوز می‌باشد و اصولاً در صحنه عملیات و میدان نبرد با توجه به عدم توازن قوا، قرار دادن تانک در برابر تانک در قالب نبرد زرهی و یا جنگنده در مقابل جنگنده در قالب نبرد هوایی و...، مفهومی ندارد. (نوذری، ۱۳۸۹: ۱۸)

در عملیات‌های ناهمگون تلاش می‌شود تا با حداکثر استفاده از عوامل روحی، معنوی و انسانی و با استفاده مناسب از شرایط طبیعی صحنه نبرد و با خلاقیت و نوآوری در تاکتیک‌ها و تکنیک‌های جدید و ساده و قرار دادن آن‌ها در مقابل فنآوری‌های پیشرفته نظامی دشمن، محیط‌های عملیاتی و تاکتیکی را ایجاد نمود که متجاوز با بهره‌گیری از دکتترین عملیاتی و تسلیحات و فنآوری نظامی برتر نه تنها قادر به پاسخگویی نباشد، بلکه کارکرد عملیاتی فنآوری نظامی برتر او خنثی و یا کاهش یابد و ضمن تحمل تلفات و خسارات شدید، میل جنگجویی خود را از دست بدهد. (همان) ستاد مشترک ارتش آمریکا تعریفی در خصوص مفهوم ناهمگون ارائه می‌نماید. از نظر آن ستاد، جنگ ناهمگون عبارت است از؛ به کارگیری رویکردهای غیرقابل پیش‌بینی یا غیرمتعارف برای خنثی نمودن یا تضعیف قوای دشمن و در عین حال بهره‌برداری از نقاط آسیب‌پذیر او، از طریق فنآوری غیرقابل انتظار یا روش‌های مبتکرانه (مکنزی، ۱۳۸۲: ۵). از سوی دیگر می‌توان گفت؛ جنگ ناهمگون عبارت است از درگیری خارج از اصل و قاعده، یا یک شیوه غیرمستقیم و فریب‌آمیز جهت تأثیر گذاردن بر موازنه و برابری نیرو در مقابل دشمن و ضربه به دشمن از طریق شناسایی نقاط ضعف آن. (دانیالی، ۱۳۸۳: ۴)

ساختار و سازمان

سازمان‌ها مجموعه‌هایی هستند که به دنبال اهداف نسبتاً خاص بر یک پایه تقریباً مستمر و مداوم بنا شده‌اند (علیزاده اقدم، ۲۰: ۱۳۸۰). از سویی دیگر می‌توان گفت سازمان عبارت است از گروهی متشکل از دو یا چند تن که در محیطی با ساختار منظم و از پیش تعیین شده برای نیل به اهداف گروهی با یکدیگر همکاری می‌کنند. هنگامی که مدیران منابع مادی را با تلاش‌های افراد به منظور رسیدن به هدفها ترکیب می‌کنند، عمل سازماندهی انجام می‌شود (فیضی، ۱۳۸۶: ۱۵۵). در تعریفی

دیگر سازمان عبارت است از مجموعه‌ای از افراد که برای تحقق اهدافی معین همکاری می‌کنند (رضائیان، ۱۳۸۸: ۱۰). از طرفی می‌توان سازمان‌را پدیده‌ای اجتماعی به شمار آورد که به طور آگاهانه هماهنگ شده و دارای حدود و ثغور نسبتاً مشخصی بوده و برای تحقق هدف یا اهدافی، بر اساس یک سلسله مراتب دائمی فعالیت می‌کند (رابینز، ۱۳۸۳: ۲۱). نوروزی در کتاب خود سازمان را این گونه بیان می‌نماید: دسته بندی و گروه بندی افراد در قالب‌های نظام یافته به گونه‌ای که مساعی هماهنگ شده آن‌ها در یک محیط متغیر، به صورت وسیله‌ای برای نیل به اهداف سازمانی در آید. (نوروزی، ۱۳۸۵: ۳۹۰)

به بیانی دیگر می‌توان گفت سازمان عبارت است از واحد اجتماعی که ساختار آن از روی تعمد به وجود می‌آید و بارها مورد دوباره سازهایی مجدد به منظور حصول هدف یا هدفهای معین قرار می‌گیرد. (کیا، ۱۳۷۵: ۴) رستمی در تعریفی برای سازمان‌های نظامی، سازمان را این گونه بیان می‌کند: هر یگان نظامی بویژه یک یگان بزرگتر که از یک یا دو یا چند یگان کوچکتر تشکیل شده باشد. در این تعریف عنصر نظامی یک یگان، سازمانی است در ارتباط با یگان‌های زیر دست خود و یگان‌های بالاتر (رستمی، ۱۳۷۸: ۴۷۸). ساختار سازمانی تصریح می‌کند که وظایف، چگونه تخصیص داده شوند، چه شخصی به چه کسی گزارش دهد و ساز و کارهای هماهنگی رسمی و همچنین الگوهای تعاملی سازمانی که باید رعایت شوند، کدامند (رابینز، ۱۳۸۳: ۲۲). ساختار سازمانی چارچوب سازمان را نشان می‌دهد. همان گونه که انسان‌ها اسکلتی دارند که شکل آنان را مشخص می‌کند، سازمان‌ها نیز ساختاری دارند که وضعیت آن‌ها را معین می‌کند. ساختار سازمانی چارچوبی است که مدیران برای تقسیم و هماهنگی فعالیت‌های اعضای سازمان، آن را ایجاد می‌کنند. (فیضی، ۱۳۸۶: ۱۵۶)

تاکتیک و شیوه‌های رزمی

مجموعه اصول و قواعد پیش بینی شده‌ای که هنگام وقوع جنگ و دفاع از آن استفاده می‌کنیم، تاکتیک نام دارد. به عبارت دیگر دانش و هنر استفاده از نیروها را در جنگ، تاکتیک می‌گویند. تاکتیک علم اداره نیروها در صحنه است. هنر جابجا کردن افراد در میدان جنگ یا هنر چگونه

جنگیدن را تاکتیک می‌گویند. نروزی در کتاب فرهنگ دفاعی - امنیتی، تاکتیک را چنین بیان می‌نماید: «دانش و هنر فرماندهی در صحنه عملیات رزم اعم از طراحی و آرایش نظامی، رزمایش‌های منطقه‌ای و مرحله‌ای، چگونگی استفاده از یگان‌ها در رزم، ترتیب آرایش و حرکات واحدهای نظامی نسبت به یکدیگر و نسبت به دشمن و طرح‌های ماهرانه‌ای که برای وصول به هدف بکار گرفته می‌شوند. تاکتیک بر خلاف استراتژی، تابع جزر و مد تحولات بوده و بنا بر مقتضیات تغییر می‌کند. به عبارت دیگر تاکتیک تنها جزیی از استراتژی است و شیوه‌ای برای دستیابی به هدفی فرعی در درون یک طرح استراتژیکی می‌باشد. در واقع استراتژی، موجبات پیروزی در جنگ‌ها را فراهم می‌آورد؛ اما تاکتیک به پیروزی در نبردها می‌انجامد. تاکتیک مناسب در قالب یک استراتژی قرار می‌گیرد و مستلزم اطلاع از شرایط ملموس، وضع و نقاط ضعف حریف است. این واژه همانند واژه استراتژی برای علوم غیر نظامی نیز استفاده می‌شود». (نروزی، ۱۳۸۵: ۳۲۷). ایشان روش یا شیوه را این گونه بیان می‌نماید: «شیوه معرفت تحقیق و عمل انسانی برای فراگرفتن یک موضوع معین یا نیل به یک هدف است. روش، جریانی سنجیده و سازمان یافته برای دستیابی به دانش یا قدرت است». (همان: ۳۷۹)

وی تاکتیک نظامی را، به کارگیری یگان‌های نظامی برای بازداشتن، غافلگیر کردن و شکست دادن یا انهدام نیروهای دشمن، شامل آماده شدن و رزمایش کردن عناصر یا یگان‌ها نسبت به یکدیگر و برابر دشمن می‌داند (همان: ۲۲۸). به عبارت دیگر؛ به کار بردن یگان‌ها را در رزم، تاکتیک می‌گویند و آتش و مانور عوامل اصلی آن می‌باشد. به تعبیری هنر جابجا کردن افراد در میدان نبرد یا هنر بکاربردن نیروها را در جنگ، تاکتیک گویند. (رستمی، ۱۳۷۸: ۲۴۴)

یکی از تاکتیکهای میدان نبرد، تک شبانه می‌باشد. تک شبانه ممکن است به دو صورت اجرا گردد، با روشنایی و یا بدون روشنایی. در هر یک از این دو روش ممکن است از آتش‌های پشتیبانی استفاده شود، اما در تک شبانه بدون روشنایی معمولاً آتش تهیه اجرا نمی‌گردد. عوامل مؤثر در آتش پشتیبانی برای تک شبانه با روشنایی شبیه عوامل مربوط به تک روزانه هستند. در عملیات‌هایی که در موقع دود گرفتگی، مه گرفتگی هوا، در جنگل‌های انبوه و سایر شرایط دارای

دید کم اجرا می‌شود، ممکن است از فنون رزم شبانه استفاده شود. (قنبری جهرمی، ۱۳۸۷: ۳۴)

در تک شبانه بدون روشنایی و پیاده، فرمانده در نظر دارد به حداکثر غافلگیری از طریق اختفاء دست یابد. روش رهبری عده‌ها و فنون طرح ریزی تک شبانه شبیه اقدامات طرح‌ریزی تک روزانه است. با این وجود طرح‌ریزی مشروح و طرح مانور ساده برای تک شبانه لازم است. طرح ریزی باید طوری زمان‌بندی شود که به فرماندهان عمل‌کننده، زمان لازم جهت اجرای شناسایی از منطقه عمل در روز و شب را بدهد. (نوذری، ۱۳۸۹: ۱۰۸)

انتخاب و اجرای هر یک از این دو روش به ملاحظاتی از قبیل؛ توان و استعداد دشمن، وضعیت نیروهای خودی، میزان استحکام مواضع دشمن، میزان آمادگی دشمن جهت مقابله، اقدامات تأمینی و عمق مواضع تأمینی دشمن، میزان و عمق موانع دشمن، وضعیت زمین، وضعیت جوی و امکانات و وسایل روشنایی موجود بستگی دارد.

سلاح و تجهیزات

نوروزی در تعریف سلاح، چنین بیان می‌نماید: «سلاح جنگ افزایشی است که دارای کالیبرهای مختلف بوده و در جنگ کاربردهای متفاوتی دارد» (نوروزی، ۱۳۸۵: ۴۱۳). ایشان تجهیزات را شامل تمامی اقلامی می‌داند که به منظور تجهیز فرد یا یک سازمان مورد نیاز است. وی واژه تجهیزات را به لباس و پوشاک، جنگ افزار، خودرو، ابزارآلات و سایر اقلام مشابه اطلاق می‌کند. (همان: ۲۳۷)

سلاح‌های سبک یا سلاح‌های انفرادی سلاح‌هایی هستند که توسط یک نفر حمل می‌شوند. بنابراین جابجایی آنها بسیار ساده و آسان است. اما سلاح‌های سنگین، سلاح‌هایی هستند که دارای قدرت تخریب و برد زیادی هستند و قدرت تخریب و برد سلاح‌های سنگین بسیار بیشتر از سلاح‌های سبک است. مانند تانک‌ها، موشک‌ها، هواپیماهای جنگی و... (سایت آمادگی دفاعی). سلاح‌های سبک معمولاً برای از بین بردن نفرات دشمن و سلاح‌های نیمه سنگین برای از بین بردن خودرو، ادوات، سنگر تجمع نفرات و... بکار می‌روند. از مشخصات سلاح‌های سبک می‌توان به سبکی وزن، دقت زیاد، سرعت بالا، حمل راحت و سهولت کاربرد و همچنین در

سلاح‌های نیمه سنگین و سنگین می‌توان به قدرت کافی، برد زیاد و دقت زیاد آنها اشاره کرد. تجهیزات مورد استفاده در گردان‌های پیاده به دو دسته؛ تجهیزات انفرادی و گروهی تقسیم می‌شوند. تجهیزات انفرادی شامل وسایل و ساز و برگ است که یک سرباز در حالات مختلف رزم و تمرینات صحرائی به آن نیازمند است که مشتمل بر بار همراه، بسته خواب و کیسه انفرادی است. (مرکز فناوری آموزشی نرسا، ۱۳۸۴: ۹)

نیروهای گردان پیاده برای رزم و زندگی در اقلیم‌های مختلف نیاز به وسایلی دارند که ضمن رفع احتیاجات خود، قدرت رزم، چالاکی و سبک باری افراد نیز حفظ گردد. رعایت اصل بالا ایجاب می‌نماید که تجهیزات گردان با در نظر گرفتن موارد استعمال آن به بار انفرادی (بار همراه)، بسته خواب و کیسه انفرادی نیز تقسیم گردد. (همان: ۱۴)

فرماندهی و کنترل

سیستم فرماندهی و کنترل^۱ (C4 I) یا به تعبیری فرماندهی، کنترل، ارتباطات، رایانه و اطلاعات عبارت است از: بکارگیری روش‌ها و تجهیزاتی که در روند تصمیم‌گیری فرمانده، تردید و عدم قطعیت و همچنین تأخیر را به طور سیستماتیک کاهش دهد. این کار با استفاده از تمام تکنیک‌های لازم در دسترس و به منظور ایجاد و تمرکز و هماهنگی میان مجموعه منابع مختلف (نیروها و تجهیزات) که به طور فیزیکی از مرکزیت فاصله دارند، انجام می‌گیرد. (مرکز تدوین متون درسی نیروی مقاومت بسیج، ۱۳۷۹: ۲)

فرماندهی؛ عبارت است از: وادار ساختن دیگران به انجام مأموریتی از طریق تعیین هدف، راهنمایی و ایجاد انگیزه و کنترل؛ فعالیتی است که ضمن آن، عملیات پیش‌بینی شده با عملیات انجام شده مقایسه می‌شود و در صورت وجود اختلاف و انحراف بین آنچه که هست، به رفع اصلاح آنها اقدام می‌شود. ارتباطات؛ علم انتقال اطلاعات، گزارش خبر، مفاهیم و معانی بین افراد سازمان است یا به عبارت دیگر انتقال و تبادل اطلاعات، معانی و مفاهیم و احساسها بین افراد در سازمان با واسطه یا بی واسطه می‌باشد. از طرفی رایانه؛ انتقال سریع و لحظه‌ای اطلاعات و اخبار و

1 - comand-control communication-computer and information .

مفاهیم و احساسهای به دست آمده از طریق سیستم و ضبط آنها است. همچنین اطلاعات؛ عبارت است از: مجموعه اخبار و اطلاعاتی که بتواند یک دولت، سازمان و یا یک فرد را آنچنان توانا نماید که بر دشمنان یا رقبا برتری یابد یا حداقل خود را حفظ و حراست نماید.

فرماندهی و کنترل در مفهوم نظامی به کنترل وقایع و فرایندها از طریق ارسال و دریافت پیام‌ها، اخبار و اطلاعات به طور مستقیم می‌باشد. به عبارت دیگر سیستم فرماندهی و کنترل ابزاری استدر اختیار فرماندهی که باعث سهولت، دقت و سرعت دستیابی به اطلاعات شده و برای طراحی، برنامه ریزی و هدایت عملیات در اختیار وی قرار می‌گیرد که در زمان صلح، بحران و جنگ استفاده می‌گردد. منظور از تشکیل سیستم مرکز فرماندهی و کنترل در واقع کمک به فرمانده جهت هماهنگی، کنترل و هدایت عملیات رزمی، پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی نیروهای سازمانی و مأمور در جهت تدابیر فرمانده است. (همان: ۵)

بنابراین از موارد یادشده می‌توان نتیجه گرفت که فرماندهی و کنترل عبارت است از مجموعه روش‌ها، تجهیزات و اقداماتی که با مرتبط ساختن منابع انسانی و غیر انسانی و تهیه اطلاعات صحیح، باعث برتری اطلاعاتی و از بین بردن تردید فرماندهان و نهایتاً اتخاذ تصمیم به موقع و درست می‌شود. این سامانه ضمن حفاظت از سامانه‌های خودی در مقابل نفوذ، تخریب و تهدید، در سامانه‌های دشمن اختلال ایجاد کرده و آن‌ها را از بین می‌برد. (جمشیدی، ۱۳۸۷: ۱۸)

ماموریت و وظایف گردان پیاده

گردان بخشی از یک تیپ و یک رده بالاتر از گروهان است که از تعدادی گروهان‌های مشابه یا مستقل (مختلف) و قسمتی به نام قرارگاه گردان (ارکان گردان) و سایر عناصر مورد نیاز پشتیبانی رزمی و خدمات رزمی تشکیل می‌شود (نوروزی، ۱۳۸۵: ۵۴۹). از این رو می‌توان گفت گردان پیاده، گردانی است که رسته آن (رسته کارکنان گردان) پیاده می‌باشد. به عبارت دیگر گردان؛ یگانی است که از یک گروهان ارکان و دو یا سه گروهان تشکیل شده است. گردان ممکن است بخشی از یک تیپ بوده و فقط عهده دار وظایف تاکتیکی باشد، یا ممکن است یگانی مستقل بوده و وظایف تاکتیکی و اداری را هر دو به عهده داشته باشد. (رستمی، ۱۳۷۸: ۶۶۷)، از جمله

مقدورات گردان پیاده عبارتند از: شرکت در عملیات‌های آفندی و پدافندی در مناطق و شرایط جغرافیایی مختلف؛ نزدیک شدن به دشمن جهت انهدام یا دستگیری او به وسیله آتش و مانور؛ عقب راندن دشمن به وسیله آتش، رزم نزدیک و پاتک؛ مانور در هرگونه زمین و شرایط آب و هوایی؛ اجرای عملیات مستقل یا محدود؛ تصرف و نگهداری زمین؛ اجرای حفاظت محدود ضد تانک؛ اجرای آتش غیر مستقیم پشتیبانی برای یگان‌های سازمانی و زیر امر؛ تهیه مبنای آتش و عناصر مانور؛ پذیرش یا رها کردن عناصر سازمانی مأمور و یا پشتیبانی؛ انجام عملیات گشتی؛ اجرای عملیات رزم مداوم؛ اجرای پدافند محدود در مقابل تک‌های هوایی؛ پدافند غیر عامل از خود؛ پاکسازی مناطق آلوده از دشمن؛ اجرای عملیات شبانه.

هم‌چنین از جمله محدودیت‌های گردان پیاده عبارتند از: دارای قابلیت تحرک زمینی محدودی می‌باشند؛ عدم حفاظت در مقابل عوامل ش.م.ه؛ حفاظت محدود زرهی (مرکز تدوین متون آموزشی نزا، ۱۳۸۵: ۲۱)؛ نیاز به آتش پشتیبانی سایر عده‌ها؛ وابستگی به پشتیبانی آمادی از قبیل مهمات، سوخت و تعمیرات؛ کاهش توانایی رزمی هنگام تک‌های جنگ نوین دشمن. (آئین نامه دستور رزمی، کد ۱۰۷ - ۸۲ / آ.ع، ۲۸ / ۱۲ / ۱۳۸۲)

بنابراین گردان پیاده که یکی از رده‌های تاکتیکی محسوب می‌شود و با مأموریت حفظ و تقویت آمادگی دائمی در نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تشکیل شده است، دارای وظایفی از قبیل موارد زیر می‌باشد؛ (ابلاغیه شماره ۱/۸/۶۴۸ ز ط، مورخه ۸۷/۳/۱۵ نرسا)

۱- دریافت و درک کامل مأموریت و توجیه فرماندهان تحت امر نسبت به وضعیت و مأموریت، تهیه برآورد وضعیت فرماندهی و توسعه اطلاعات و وضعیت بر مبنای نقشه و شناسایی منطقه نبرد، بررسی طرح مانور پیشنهادی گروهان‌ها و تنظیم آن جهت ارائه به فرماندهی و رده‌های مافوق؛

۲- کسب آمادگی‌های لازم برای انجام عملیات‌های مختلف بر اساس مأموریت واگذاری؛

۳- اجرای عملیات هجومی و دفاعی، انهدام تجهیزات و ادوات، از بین بردن یا اسیر نمودن نیروهای دشمن به منظور تصرف اهداف عملیات و ...

همچنین گردان پیاده دارای سازمانی مشتمل بر: سه گروهان پیاده، یک گروهان آتش، یک دسته مخابرات، یک دسته پشتیبانی و ارکان گردان می‌باشد. (ابلاغیه شماره ۴۳۳ / ۸ / ۱ / ۳ / ۹ / ۱۳۸۶ نر سا)

تهدید نظامی و تهاجم زمینی آمریکا

واژه تهدید به معنای ترساندن، بیم دادن و بیم کردن می‌باشد (معین، ۱۳۸۴: ۸۴)، به تعبیر دیگر تهدید عبارت است از: قابلیت‌ها، نیات و گاه اقدام دشمنان بالقوه و بالفعل برای ممانعت از دستیابی موفقیت آمیز خودی به علائق و مقاصد امنیت ملی به نحوی که ثبات سیاسی و امنیت ملی کشور به خطر افتد. تهدید ممکن است اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و نظامی و یا در قالب تهدید نرم، نیمه سخت و سخت بوده و از نوع خارجی یا داخلی باشد (نوروزی، ۱۳۸۵: ۲۷۶). تهدید به مجموعه اقداماتی که اهداف و ارزشهای حیاتی یک کشور را با هدف تغییرات اساسی، مورد هجوم قرار می‌دهد، اتلاق می‌شود و غالباً هم ریشه خارجی دارد. تهدید، نقطه مقابل امنیت قرار دارد، زمانی امنیت وجود دارد که تهدید نباشد و بالعکس، هرگاه تهدیدی احساس شود، امنیت رخت بر می‌بندد.

تهدید داخلی؛ تهدیدهایی که دارای منشأ داخلی هستند؛ اما ممکن است در امتداد تهدیدهای خارجی باشند. این تهدیدها شامل؛ تهدیدهای سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و نظامی است. به عنوان مثال گسترش قانون گریزی و یا قاچاق کالا نمونه‌هایی از تهدید داخلی محسوب می‌شوند. تهدید خارجی؛ تهدیدهایی است که علیه ارزش‌های دینی و ملی، تمامیت ارضی، استقلال سیاسی و... صورت می‌گیرد و دارای منشأ خارجی است. برای مثال تهدید بمباران مراکز هسته‌ای ایران توسط رژیم اشغالگر قدس، یک نمونه‌ای از تهدید خارجی محسوب می‌شود.

تهاجم در واقع؛ هجوم بردن، حمله ور شدن، آفند کردن و تاخت و تاز نیروهای نظامی یک کشور در مناطق مرزی کشور دیگر به قصد جنگ افروزی است. تهاجم پس از آن که ثبات یابد، تبدیل به اشغال می‌شود (نوروزی، ۱۳۸۵: ۲۷۵). تهاجم به معنی شیخون، هجوم و حمله یک کشور به کشوری دیگر به منظور اشغال و سلطه بر سرزمین است. تهاجم ممکن است به دو شکل نظامی و

فرهنگی انجام شود. در تهاجم نظامی، یکی از اهداف، اشغال سرزمین و خاک مورد نظر است. در تهاجم فرهنگی، اشغال ذهن و اعتقادات و تغییر ارزش ها و باورهای دینی مردم، هدف اصلی دشمن است. تفاوت های تهاجم نظامی و فرهنگی را می توان به شکل زیر بیان نمود:

(۱) هدف از تهاجم نظامی، تصرف خاک و سرزمین است، اما در تهاجم فرهنگی هدف تصرف فکر و ذهن است.

(۲) مدت تهاجم در تهاجم نظامی، کوتاه و محدود است، اما در تهاجم فرهنگی بلندمدت و نامحدود می باشد.

(۳) چهره ظاهری در تهاجم نظامی، نفرت انگیز و پرصداست، اما در تهاجم فرهنگی فریبنده و جذاب می باشد.

(۴) ابزار تهاجم نظامی، توپ، تانک و موشک است، اما در تهاجم فرهنگی امواج ماهواره، فیلم های سینمایی و رسانه ها است.

تهاجم یا آفند در لغت به معنی به ناگاه در آمدن به چیزی، حمله کردن و روی آوردن برای غلبه بر دشمن و در اصطلاح عبارت است از به کار گیری قدرت نظامی در قالب حمله به منظور انهدام دشمن در هر وضعیتی. در مبحث اصول جنگ از این اصل با عناوین اصل تعرض، اصل ابتکار عمل، اصل آفند، و اصل تهاجم نیز سخن به میان آمده است. تهاجم از اصولی است که یک فرمانده می تواند با تکیه بر آن ابتکار عمل را در صحنه نبرد به دست گرفته و آرایش دشمن را بر هم زند و با استفاده از موقعیت کسب شده، اراده خود را بر دشمن تحمیل نماید. حمله، میل به پیشروی را در نیروی مهاجم قوت می بخشد و آرایش نیروی مدافع را در هم می ریزد. از این رو با تکیه بر اصل تهاجم می توان هدفها را تعیین کرد، زمان و مکان و روش نبرد را انتخاب نموده و دشمن را در موضع انفعالی قرار داده و در نهایت پیروزی را نصیب خویش ساخت.

در این راستا اهم وظایف و مأموریت نیروی زمینی آمریکا عبارت است از:

(۱) اجرا و هدایت عملیات رزمی سریع، مستمر و طولانی مدت بر روی زمین با هدف تحمیل

اراده ملی بر جمعیت و سرزمین کشور هدف؛

(۲) اشغال، تأمین و دفاع از مناطق استراتژیکی و در صورت لزوم حکومت در آن؛

(۳) زمینه‌سازی و فراهم کردن پشتیبانی انبوه لجستیکی و اداری از سایر نیروهای مسلح (بنا بر

درخواست)؛

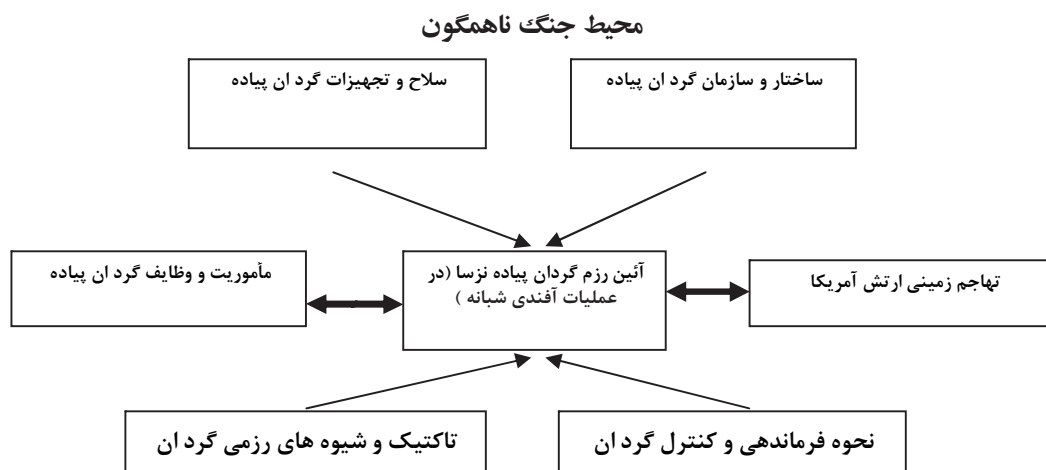
(۴) اجرای مأموریت‌های امنیت داخلی و کمک به برقراری آرامش در صورت ضرورت و بنا به

دستور(بیات، ۱۳۸۵: ۲۷).

بنابراین برخی از تواناییهای رزمی نیروهای دشمن در شب عبارتند از: قابلیت ادامه پیشروی در شب؛ مجهز بودن به دوربین‌های دید در شب؛ دارای برتری جنگ الکترونیک به منظور مختل نمودن سامانه‌های ارتباطی (مرکز مطالعات، ۱۳۹۲: ۲). از طرفی برخی از آسیب‌پذیری‌های رزمی دشمن در شب عبارتند از: پیشروی دشمن در شب متکی به خطوط مواصلات و با استفاده از یگان‌های جناح دار و در فواصل کمتر از روز می‌باشد؛ عملیات پشتیبانی نزدیک هوایی و توپخانه دشمن در شب دارای محدودیت می‌باشد؛ دشمن به دلیل اتکاء بیشتر به پیشروی در روز، شب‌ها دچار خستگی و آسیب‌پذیری بیشتر می‌باشد؛ شرایط روحی دشمن در شب نامتعادل تر می‌باشد؛ کندی آهنگ حرکات، امکان ضربه زدن و گرفتن تلفات از یگان‌های عملیاتی آمریکا را افزایش می‌دهد.

بنابراین در این رابطه مؤسسه مطالعات رزمی نیروی زمینی آمریکا توصیه‌هایی در زمینه تاکتیک‌ها و شیوه‌های رزم شبانه به شرح مواردی از قبیل: استفاده از یگان‌های کوچک تاکتیکی؛ به کارگیری یگان‌های ویژه رزم شبانه؛ استفاده حداکثری از فناوری و قدرت آتش به جای نیروی انسانی؛ بومی‌سازی جنگ و استفاده از عوامل و مزدوران محلی؛ اجرای عملیات‌های محدود و کوچک به جای عملیات‌های بزرگ و گسترده می‌نماید. (همان: ۱۳)

مدل مفهومی تحقیق

«شکل شماره (1)»

تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق

برای ارزیابی و تحلیل داده‌های مرتبط با سؤال تحقیق مبنی بر این که عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا در عملیات آفندی شبانه برای مقابله با تهاجم زمینی آمریکا در محیط جنگ ناهمگون چیست؟، در ابتدا بر اساس داده‌های جمع آوری شده از جامعه نمونه آماری در قالب پرسش نامه و با استفاده از روش‌های کمی آماری جداول توصیفی و نمودارهای استنباطی، به توصیف و تجزیه و تحلیل هر یک از عوامل و گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا در قالب جداول و نمودارهای توزیع درصد فراوانی و آزمون خی ۲، برای اطمینان از معنی‌داری پاسخ جامعه نمونه آماری به شرحی که در ادامه می‌آید، پرداخته شده است و سپس جداول توزیع درصد فراوانی و محاسبه آزمون خی ۲ تمامی گویه‌های فوق در قالب عوامل پنج گانه مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا به صورت در یک نگاه به ترتیب اولویت میانگین هر یک از آن‌ها ارائه شده است و در نهایت اقدام به نرمال سازی عوامل بر حسب نمره وزن موزون آن‌ها نیز

شده است.

توصیف و تحلیل گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا

در توصیف و تحلیل گویه‌های ۷۷ گانه مرتبط با عوامل پنجگانه (مأموریت و وظایف، ساختار و سازمان، سلاح و تجهیزات، تاکتیک و شیوه‌های رزمی، فرماندهی و کنترل) مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا به شرح داده‌های مستخرج از پرسش نامه تحقیق، برای نمونه در زیر به توصیف و تحلیل تأثیر گویه ۱ به عنوان یکی از گویه‌های مؤثر مرتبط با عامل مأموریت و وظایف در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا پرداخته شده است و با توجه به این که در خصوص سایر عوامل مزبور نیز بدین شکل توصیف و تحلیل صورت گرفته است، بنابراین در ادامه صرفاً به ارائه توزیع درصد فراوانی میزان تأثیر کلیه گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا در قالب جدول در یک نگاه اشاره خواهد شد. و سپس جدول در یک نگاه مربوط به توزیع درصد فراوانی میزان تأثیر کلیه گویه‌ها در قالب عوامل پنجگانه مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا نیز اشاره خواهد شد.

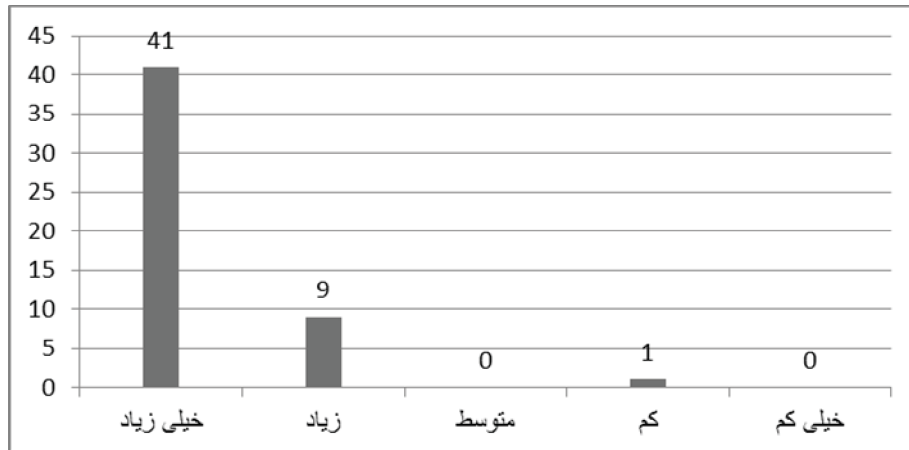
میزان تأثیر گویه ۱: تأثیر شناسایی مستمر و مداوم منطقه نبرد (دفاع سرزمینی) به عنوان یکی از

گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا به چه میزان است؟

«جدول شماره (۳): توزیع درصد فراوانی میزان تأثیر گویه ۱ در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا»

میانگین	درصد فراوانی تجمیعی	درصد فراوانی	فراوانی	طبقه
۴.۷۶	۸۰.۳۹	۸۰.۳۹	۴۱	خیلی زیاد
	۹۸.۴	۱۷.۶۵	۹	زیاد
	۹۸.۴	۰	۰	متوسط
	۱۰۰	۱.۹۶	۱	کم
	۱۰۰	۰	۰	خیلی کم
			۱۰۰	۵۱

احصاء عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده در عملیات آفندی شبانه

«نمودار شماره (۲): توزیع فراوانی میزان تأثیر گویه ۱ در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا»

توصیف و تحلیل آزمون گویه ۱

جدول و نمودار بالا نشان دهنده آن است که ۸۰.۳۹ درصد پاسخ گویان جامعه نمونه آماری، میزان تأثیر گویه شناسایی مستمر و مداوم منطقه نبرد (دفاع سرزمینی) به عنوان یکی از گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا را در حد خیلی زیاد و ۱۷.۶۵ درصد پاسخ گویان تأثیر این گویه را در حد زیاد و ۱.۹۶ درصد در حد کم دانسته‌اند. همچنین با توجه به محاسبه آزمون خی ۲ برای اطمینان از معنادار بودن پاسخ جامعه نمونه آماری به این گویه، معنی داری کای اسکوتر حاصل برای آن عدد (۰.۰۰۰) را نشان داد. بنابراین با توجه به نتیجه ۹۸.۴ درصدی پاسخ گویان در حد زیاد و خیلی زیاد و با خطای صفر درصدی، این گویه با ضریب اطمینان بالای ۰/۹۵ به عنوان یکی از گویه‌های مؤثر مرتبط با عامل مأموریت و وظایف در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا محسوب می‌گردد.

«جدول شماره (۴): توزیع درصد فراوانی میزان تأثیر گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده به ترتیب اولویت میانگین (در یک نگاه)»

میانگین	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد		گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا
	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۴.۷۶	۰	۰	۱.۹۶	۱	۰	۰	۱۷.۶۴	۹	۸۰.۳۶	۴۱	۱ - شناسایی مستمر و مداوم منطقه نبرد (دفاع سرزمینی)
۴.۷۶	۰	۰	۰	۰	۱.۹۶	۱	۱۷.۶۴	۹	۸۰.۳۶	۴۱	۳۶ - استفاده از سلاح تک تیرانداز با دقت و قابلیت بالا
۴.۷۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۵.۴۸	۱۳	۷۴.۴۸	۳۸	۴۹ - طرح ریزی تمرکزی و اجرای غیر تمرکزی
۴.۶۹	۰	۰	۰	۰	۱.۹۶	۱	۲۷.۴۴	۱۴	۷۰.۵۶	۳۶	۱۹ - استفاده از سازمانی سبک، خود کافی و متحرک
۴.۶۷	۰	۰	۱.۹۶	۱	۰	۰	۲۹.۴	۱۵	۶۸.۶	۳۵	۴۸ - استفاده از تخریب و انفجارات از راه دور و تله گذاری مسیر حرکت دشمن
.....
.....
۳.۵۹	۳.۹۲	۲	۹.۸	۵	۳۵.۳	۱۸	۳۱.۳۶	۱۶	۱۹.۶	۱۰	۴۱ - استفاده از موقعیت یاب (GPS)
۳.۵۵	۳.۹۲	۲	۱۳.۷	۷	۲۵.۵	۱۳	۳۵.۲۸	۱۸	۲۱.۵۶	۱۱	۳۹ - استفاده از تلفن‌های ماهواره‌ای
۳.۴۱	۰	۰	۱۷.۶	۹	۳۵.۳	۱۸	۳۵.۲۸	۱۸	۱۱.۷۶	۶	۳۱ - استفاده از لباسهای هم‌رنگ با لباسهای ارتش آمریکا

بنابراین توزیع درصد فراوانی میزان تأثیر کلیه گویه‌های ۷۷ گانه در قالب عوامل پنج گانه مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا به شرح جدول در یک نگاه زیر خواهد بود.

احصاء عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده در عملیات آفندی شبانه

«جدول شماره(۵): توزیع درصد فراوانی میزان تأثیر گویه‌ها در قالب عوامل پنج گانه مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا»

میانگین	خیلی زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		عوامل پنج گانه		
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی			
۴.۴۳	۰	۰	۱.۹۶	۱۳	۶.۹۴	۴۶	۳۶.۸۰	۲۴۴	۵۴.۳۰	۳۶۰	ماموریت و وظایف
۴.۴۸	۰	۰	۰.۶۵	۴	۵.۳۹	۳۳	۴۰.۲۰	۲۴۶	۵۳.۷۶	۳۲۹	ساختار و سازمان
۴.۳۵	۰.۷۵	۸	۴.۳۹	۴۷	۱۶.۵۳	۱۷۷	۳۷.۸۲	۴۰۵	۴۰.۵۲	۴۳۴	سلاح و تجهیزات
۴.۴۷	۰	۰	۱.۰۳	۱۰	۷.۲۲	۷۰	۳۶.۷۰	۳۵۶	۵۵.۰۵	۵۳۴	تاکتیک و شیوه‌های رزمی
۴.۴۲	۰.۳۳	۲	۰.۳۳	۲	۹.۸۰	۶۰	۴۰.۲۰	۲۴۶	۴۹.۳۵	۳۰۲	فرماندهی و کنترل

تحلیل داده‌ها بر اساس آزمون خی ۲

برای تعیین درصد اطمینان از معنی‌داری پاسخ جامعه نمونه آماری به سئوالات پرسش نامه در خصوص تعیین میزان تأثیر گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا، برای هر یک از گویه‌های مذکور از روش تحلیل آماری آزمون خی ۲ (کای اسکوئر) استفاده شده است که برای نمونه به برخی از گویه‌ها در قالب جدول در یک نگاه به شرح زیر اشاره گردیده است.

«جدول شماره(۶): درصد اطمینان معنی‌داری پاسخ جامعه نمونه آماری (آزمون خی ۲)»

معنی داری	درجه آزادی	کای اسکوئر	گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا	ردیف
۰.۰۰۰	۲	۵۲.۷۰۶	شناسایی مستمر و مداوم منطقه نبرد (دفاع سرزمینی)	۱
۰.۰۰۰	۲	۳۲.۱۱۸	تهیه بر آوردها و طرحهای عملیاتی	۲
۰.۰۰۰	۳	۶۶.۲۵۵	سازماندهی و اجرای تمرینات تاکتیکی	۳
.....
.....
۰.۰۰۴	۲	۱۰.۹۴۱	تشکیل پاسگاه فرماندهی اصلی، یدکی و فرعی	۷۶
۰.۰۰۱	۲	۱۳.۱۷۶	ارتباط مستمر با فرماندهی مافوق رده‌های تحت امر و رده‌های همجوار	۷۷

ارقام جدول بالا نشان دهنده آن است که معنی‌داری تمامی گویه‌ها از معنی‌داری در سطح آلفای ۰/۰۵ کوچکتر است، بنابراین فرض صفر (HO) در مورد تمام گویه‌ها با توجه به توضیحات فوق رد شده و در نتیجه فرض اصلی (H1) پذیرفته می‌شود و این گویه‌ها به عنوان گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا محسوب می‌شوند. بنابراین با اطمینان می‌توان گفت که تمام پاسخ‌گویان جهت ارتباط بین گویه‌هایتحقیق و عوامل آن در پنج طیف لیکرت تفاوت قائل بوده‌اند و بنابراین هر یک از سئوالات پرسش نامه تحقیق با توجه به پاسخ‌های ارائه شده ارتباط مستقیمی با عوامل و متغیرهای تحقیق داشته و در نهایت تأثیر هر یک از گویه‌های ۷۷ گانه مربوط به عوامل پنج گانه مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا اثبات می‌گردد.

استاندارد سازی گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا

برای استاندارد سازی، گویه‌های مرتبط با عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا را به ترتیب اولویت میانگین هر گویه به شرح جدول شماره (۷) فهرست نموده و سپس با تعیین عدد شاخص که از رابطه زیر استفاده شده است، نسبت به انتخاب مهم‌ترین گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم که دارای میانگین بالاتر از عدد شاخص (۳/۹) می‌باشند، اقدام شده است و سایر گویه‌هایی که دارای میانگین پایین‌تر از عدد شاخصی باشند و تأثیر کمتری در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا خواهند داشت، در ادامه نیز حذف می‌شوند. بنابراین در این تحقیق به دلیل وجود میانگین پایین‌تر از عدد شاخص در گویه‌های شماره؛ ۲۷، ۳۱، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳ و ۷۳، این گویه‌ها را نمی‌توان به عنوان گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا محسوب نمود. بنابراین به دلیل تأثیر کمتر آن‌ها در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا، در ادامه حذف خواهند شد. برای به دست آوردن عدد شاخص در این تحقیق از رابطه زیر استفاده شده است.

$$\begin{aligned} \mu &= \text{عدد شاخص} & M &= \text{میانگین کل گویه‌ها} = 4/35 \\ \text{پایین‌ترین میانگین گویه} & \text{Min} & &= 3/41 \\ \text{بالاترین میانگین گویه} & \text{Max} & &= 4/76 \end{aligned}$$

$$\mu = M - \frac{\text{Max} - \text{Min}}{3} = 4/35 - \frac{4/76 - 3/41}{3} = 3/9$$

«جدول شماره (۷): استاندارد سازی گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا»

میانگین	تعداد	گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا
۴.۷۶	۵۱	۱- شناسایی مستمر و مداوم منطقه نبرد (دفاع سرزمینی)
۴.۷۶	۵۱	۳۶- استفاده از سلاح تک تیرانداز با دقت و قابلیت بالا
۴.۷۵	۵۱	۴۹- طرح ریزی تمرکزی و اجرای غیر تمرکزی
.....
۳.۴۱	۵۱	۳۱- استفاده از لباسهای هم‌رنگ با لباسهای ارتش آمریکا
۳۳۵/۲۱		جمع
۴/۳۵		میانگین کل
۳/۹		شاخص عدد

نرمال سازی و تعیین وزن موزون عوامل و گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا

پس از حذف گویه‌های دارای میانگین پایین‌تر از عدد شاخص (۳/۹)، نسبت به نرمال سازی گویه‌ها برحسب اولویت میانگین آن‌ها اقدام و هم چنین وزن میزان تأثیر هر گویه در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا را با تقسیم نمودن میانگین آن گویه بر مجموع کل میانگین گویه‌ها تعیین شده است و در ادامه همان گونه که در جدول شماره (۸) دیده می‌شود، با ضرب نمودن میانگین هر گویه در وزن آن، نمره وزن موزون آن گویه نیز تعیین شده است که در این راستا بیشترین نمره وزن موزون مربوط به گویه؛ شناسایی مستمر و مداوم منطقه نبرد (دفاع سرزمینی) به عنوان تأثیرگذارترین گویه مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا می‌باشد. این در حالی است که کمترین نمره وزن موزون مربوط به گویه؛ پوشش تصویری منطقه عملیات با استفاده از دوربین‌های مدار بسته می‌باشد که کمترین تأثیر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا دارد. همچنین با استفاده از آزمون استاندارد سازی Kaiser که در نرم افزار SPSS انجام شد، متغیرهای تحقیق به پنج گروه مختلف تقسیم شدند، که در واقع همان عوامل پنجگانه مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا می‌باشند. سپس وزن موزون هر یک از عوامل پنجگانه مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده

نرسا از تقسیم میانگین وزن موزون گویه‌های هر یک از عوامل بر مجموع میانگین تمام گویه‌های آن عامل به دست آمده است. بر این اساس عوامل ساختار و سازمان و تاکتیک و شیوه‌های رزمی به ترتیب به عنوان اثرگذارترین عوامل و همچنین عامل سلاح و تجهیزات به عنوان کم اثرترین عامل در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا محسوب می‌شوند.

«جدول شماره (۸): تعیین وزن موزون عوامل و گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا»

وزن موزون عوامل	نمره وزن موزون	وزن	گویه‌های مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا	وزن
۰.۰۶۴۲۶	۰/۰۷۴۰۲۷۵۲	۰/۰۱۵۵۵۲	۴.۷۶ شناسایی مستمر و مداوم منطقه نبرد (دفاع سرزمینی)	۰.۰۶۴۲۶
	۰/۰۷۰۶۴۵۵۹	۰/۰۱۵۱۹۲۶	۴.۶۵ کسب آمادگی لازم برای بکارگیری سلاح و تجهیزات سازمانی	
	۰/۰۷۰۶۴۵۵۹	۰/۰۱۵۱۹۲۶	۴.۶۵ سازماندهی و اجرای تمرینات تاکتیکی	
	۰/۰۷۰۰۳۹۲۱۴	۰/۰۱۵۱۲۷۲۶	۴.۶۳ تهیه برآوردها و طرحهای عملیاتی	
	0.067046446	0.01480054	۴.۵۳ انجام اقدامات لازم برای کسب آمادگی‌های انفرادی و یگانی	
	0.066455707	0.01473519	۴.۵۱ حفظ و تقویت آمادگی دائمی و مستمر عملیاتی	
	0.062966297	0.01434312	۴.۳۹ ذخیره سازی و توزیع مستمر اقلام آمادی بین رده‌های تابعه	
	0.061824114	0.01421244	۴.۳۵ آمادگی برای حفاظت از خود در برابر عوامل جنگ نوین	
	0.060692343	0.01408175	۴.۳۱ اجرای عملیات هجومی و پیشروی به سمت دشمن و انهدام متجاوز	
	0.059014268	0.01388571	۴.۲۵ آمادگی انجام خدمات بهداری رزمی از طریق خود امدادی و دگر امدادی	
	0.059014268	0.01388571	۴.۲۵ پیشروی به سمت دشمن، انهدام، تصرف و پاکسازی مواضع او	
	0.05873689	0.01385304	۴.۲۴ تعیین خط حد، نوع سازماندهی و آرایش تاکتیکی، اهداف	
	0.054387542	0.01333028	۴.۰۸ اخذ گزارش رده‌های تابعه، جمع بندی و ارسال به رده‌های ذیربط	
۰.۰۶۵۹۱	0.07186623	0.01532329	۴.۶۹ استفاده از سازمانی سبک، خود کافی و متحرک	۰.۰۶۵۹۱
	0.071254627	0.01525795	۴.۶۷ استفاده از تجهیزات انفرادی سبک و قابل حمل	

احصاء عوامل موثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده در عملیات آفندی شبانه

0.071254627	0.01525795	۴.۶۷	بکارگیری نیروها در قالب تیم، گروه و دسته جهت عملیات
0.068834256	0.01499657	۴.۵۳	پیش بینی احتیاط محلی در هنگام عملیات
0.067046446	0.01480054	۴.۵۳	لزوم استفاده از تیم تأمین در هنگام عملیات
0.067046446	0.01480054	۴.۵۱	لزوم استفاده از تیم پشتیبانی آتش در هنگام عملیات
0.066455707	0.01473519	۴.۵۱	تبدیل کل گردان به تیم‌ها و گروه‌های کوچک خود کافی و متحرک
0.066455707	0.01473519	۴.۴۵	استفاده از عناصر اطلاعات، مخابرات، تخریب در سازمان
0.064699262	0.01453916	۴.۳۷	استفاده از نیروهای بسیجی در سازمان به جای نیروهای وظیفه
0.062393899	0.01427778	۴.۳۵	استفاده از عناصر رزم، پشتیبانی رزم و خدمات رزم در سازمان برای رزم
0.061824114	0.01421244	۴.۳۳	برش تاکتیکی گروهان آتش گردان و مأمور نمودن نفرات و تجهیزات گروهان آتش به دسته‌ها
0.0612569	0.01414709	۴.۱۶	قرار دادن عمده قوا در تیم‌های هجوم
0.07402752	0.015552	۴.۷۶	استفاده از سلاح تک تیرانداز با دقت و قابلیت بالا
0.07064559	0.0151926	۴.۶۵	استفاده از سلاح‌های سبک با قدرت تخریب و برد بالا
0.068834256	0.01499657	۴.۵۹	استفاده از دوربین‌های دید در شب
0.068235675	0.01493122	۴.۵۷	استفاده از لباسهای ضد دوربین‌های مادون دید در شب یا ضد ترمال
0.065282115	0.0146045	۴.۴۷	استفاده از سلاح‌های نیمه سنگین با حجم آتش بالا
0.062966297	0.01434312	۴.۳۹	استفاده از بی سیم‌های تاکتیکی سبک
0.062966297	0.01434312	۴.۳۹	استفاده از لباسهای منعطف و محافظ در برابر سرما و گرما
0.059571026	0.01395106	۴.۲۷	استفاده از لباسهای محافظتی ضد گلوله
0.055998965	0.01352632	۴.۱۴	استفاده از بی سیم‌های جهش فرکانسی
0.055998965	0.01352632	۴.۱۴	استفاده از خودروهای تاکتیکی و موتورسیکلت متناسب با سازمان گردان
0.054922083	0.01339563	۴.۱۰	استفاده از سلاح‌های یک بار مصرف (آر.بی.جی ۱۸)
0.054387542	0.01333028	۴.۰۸	بکارگیری سلاح‌های سنگین و آماج بندی کل منطقه واگذاری
0.052799685	0.01313425	۴.۰۲	پوشش تصویری منطقه عملیات با استفاده از دوربین‌های مدار بسته

تکرار
تکرار
تکرار

۰.۰۶۲۰۴

فصلنامه مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، سال پانزدهم، شماره ۸۱، تابستان ۱۳۹۵

۰۰۶۵۳۲	0.073716818	0.01551933	۴.۷۵	طرح ریزی تمرکزی و اجرای غیر تمرکزی	تجزیه و تحلیل هزینه‌های رزمی
	0.071254627	0.01525795	۴.۶۷	استفاده از تخریب و انفجارات از راه دور و تله گذاری مسیر حرکت دشمن	
	0.070039214	0.01512726	۴.۶۳	استفاده از روش تاخت شبانه	
	0.068834256	0.01499657	۴.۵۹	هجوم به سمت دشمن از چند جناح	
	0.067639754	0.01486588	۴.۵۵	اجرای عملیات فریب	
	0.067639754	0.01486588	۴.۵۵	پیش بینی اقدامات کنترلی عملیات شبانه	
	0.067046446	0.01480054	۴.۵۳	استفاده از روش دستبرد شبانه	
	0.065867627	0.01466985	۴.۴۹	استفاده از عناصر بومی منطقه	
	0.065867627	0.01466985	۴.۴۹	استفاده از روش کمین‌های ثابت و متحرک در شب	
	0.065282115	0.0146045	۴.۴۷	نا مشخص بودن زمان و مکان اجرای عملیات برای دشمن	
	0.065282115	0.0146045	۴.۴۷	مشخص نمودن اهداف اصلی و فرعی	
	0.064699262	0.01453916	۴.۴۵	استفاده از مسیرهای ورود و خروج متفاوت	
	0.063541353	0.01440847	۴.۴۱	استفاده از حجم آتش انبوه نشان شده	
	0.063541353	0.01440847	۴.۴۱	حمله به قلب دشمن جهت ضربه زدن و برهم زدن سازمان دشمن	
	0.063541353	0.01440847	۴.۴۱	استفاده از حداقل نیرو جهت ضربه زدن به دشمن	
	0.062966297	0.01434312	۴.۳۹	کانالیزه کردن مسیر حرکت دشمن	
0.062966297	0.01434312	۴.۳۹	عدم استفاده از روشنایی جهت غافلگیری دشمن		
0.055998965	0.01352632	۴.۱۴	نزدیک شدن و مخلوط شدن با دشمن جهت برهم زدن تعادل فکری دشمن		
0.055459196	0.01346097	۴.۱۲	متفرق ساختن عمده قوای دشمن		
۰۰۶۳۸۷	0.065816	0.014465	۴.۵۵	حضور فرمانده در صحنه نبرد	تجزیه و تحلیل فرماندهی و کنترل
	0.065239	0.014402	۴.۵۳	استفاده از چند لایه ارتباطی ایمن	
	0.064664	0.014338	۴.۵۱	توانائی فرماندهان جزء جهت تصمیم گیری و عدم نیاز به تصمیم رده بالاتر	
	0.062955	0.014147	۴.۴۵	واگذاری اختیارات کامل به فرماندهان جزء تا رده تیم، گروه و دسته	
	0.06239	0.014084	۴.۴۳	استفاده از عنصر اطلاعات در گروهان‌های رزم	

احصاء عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده در عملیات آفندی شبانه

0.06239	0.014084	۴.۴۳	استفاده از وسایل مخابراتی سبک، کم حجم و با کارایی بالا
0.067639754	0.01486588	۴.۳۹	ارتباط مستمر با فرماندهی مافوق رده‌های تحت امر و رده‌های همجوار
0.067046446	0.01480054	۴.۳۵	تشکیل پاسگاه فرماندهی اصلی، یدکی و فرعی
0.066455707	0.01473519	۴.۳۵	تقسیم وظایف فرمانده و جانشین
0.064699262	0.01453916	۴.۳۳	استفاده از عنصر پیک در هر دسته رزمی
0.064118978	0.01447381	۴.۳۱	استفاده از علانم قراردادی

ارزیابی و جمع بندی تحلیل داده‌های مرتبط با سؤال تحقیق

با توجه به یافته‌ها و تجزیه و تحلیل به عمل آمده و تعیین گویه‌های مرتبط با عوامل پنج گانه و تبیین میزان تأثیر آن هادر تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا، می‌توان چنین جمع‌بندی نمود که موارد مزبور در واقع پاسخ مناسبی به سؤال تحقیق مبنی بر چیستی عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا در عملیات آفندی شبانه برای مقابله با تهاجم زمینی آمریکا در محیط جنگ ناهمگون می‌باشد که در این راستا به تبیین میزان تأثیر هر یک از گویه‌های مرتبط با عوامل پنج گانه مؤثر در تدوین آئین رزم مزبور نیز پرداخته شده است.

نتیجه گیری

سؤال تحقیق: عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا در عملیات آفندی شبانه برای مقابله با تهاجم زمینی آمریکا در محیط جنگ ناهمگون چیست؟

با توجه به تجزیه و تحلیل و جمع بندی پیش گفته، در پاسخ به سؤال تحقیق، عوامل پنج گانه مندرج در جدول زیر که به ترتیب اولویت نمره وزن موزون و میانگین آن‌ها فهرست شده اند، به عنوان عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا در عملیات آفندی شبانه برای مقابله با تهاجم زمینی آمریکا در محیط جنگ ناهمگون محسوب می‌شوند.

بنابراین همان گونه که مشاهده می‌شود، بر این اساس گویه‌های مربوط به عوامل ساختار و سازمان با میزان نمره وزن موزون ۰.۰۶۵۹۱ و میانگین ۴.۴۸ و سپس تاکتیک و شیوه‌های رزمی با

میزان نمره وزن موزون ۰.۰۶۵۳۲ و میانگین ۴.۴۷ به ترتیب دارای بیشترین تأثیر و گویه‌های مربوط به عامل سلاح و تجهیزات با میزان نمره وزن موزون ۰.۰۶۲۰۴ و میانگین ۴.۳۵ دارای کم‌ترین تأثیر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا در عملیات آفندی شبانه محسوب می‌شوند.

«جدول شماره (۹): عوامل پنج گانه مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا به ترتیب

اولویت وزن موزون و میانگین آن‌ها»

ردیف	عوامل مؤثر در تدوین آئین رزم گردان پیاده نرسا	وزن موزون عوامل	میانگین
۱	ساختار و سازمان	۰.۰۶۵۹۱	۴.۴۸
۲	تاکتیک و شیوه‌های رزمی	۰.۰۶۵۳۲	۴.۴۷
۳	ماموریت و وظایف	۰.۰۶۴۲۶	۴.۴۳
۴	نحوه فرماندهی و کنترل	۰.۰۶۳۸۷	۴.۴۲
۵	سلاح و تجهیزات	۰.۰۶۲۰۴	۴.۳۵

کتابنامه

الف) منابع فارسی

۱. ابلاغیه شماره ۴۳۳ / ۸ / ۱ ز ط، مورخ ۱۳۸۶ / ۳ / ۹ نیروی زمینی سپاه.
۲. ابلاغیه شماره ۶۴۸ / ۸ / ۱ ز ط، مورخ ۱۳۸۷ / ۳ / ۱۵ نیروی زمینی سپاه.
۳. جمشیدی، علی، (۱۳۸۷)، "ارائه مناسب‌ترین سامانه فرماندهی و کنترل برای نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده و پژوهشکده علوم دفاعی (دافوس سپاه)، تهران.
۴. رابینز، استیفن، (۱۳۸۹)، "مبانی رفتار سازمانی"، ترجمه؛ علی پارسائیان، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، تهران.
۵. رستمی، محمود، (۱۳۷۸)، "فرهنگ واژه‌های نظامی"، انتشارات ارتش ج.ا.ایران، تهران.
۶. رضائیان، علی، (۱۳۷۰)، "اصول مدیریت"، انتشارات سمت، تهران.
۷. صفوی، سید یحیی، (تابستان ۱۳۸۹)، "جنگ ناهمگون"، فصلنامه علمی پژوهشی

- جغرافیای انسانی، سال دوم، شماره سوم، تهران.
۸. علیزاده اقدم، رسول، (۱۳۸۰)، "ارتباطات سازمانی"، انتشارات آوای نور، تهران.
۹. فهیمی، مهدی، (۱۳۸۱)، "فرماندهی و کنترل ارتباطات"، انتشارات صنایع دفاع، تهران.
۱۰. فیضی، طاهره، (۱۳۸۶)، "مبانی سازمان و مدیریت"، چاپ نهم، انتشارات دانشگاه پیام نور، تهران.
۱۱. قنبری جهرمی، محمد حسین، (۱۳۸۷)، "تیپ در آفند و پدافند"، مرکز برنامه ریزی و تالیف متون درسی سپاه، تهران.
۱۲. کیا، منوچهر، (۱۳۷۵)، "تئوری مدیریت و مدل‌های سازمان"، انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی، تهران.
۱۳. مرکز فرماندهی و کنترل نیروی مقاومت بسیج، (۱۳۷۴)، "جزوه آشنایی با سیستم فرماندهی و کنترل (C4I)".
۱۴. مرکز مطالعات نرسا، (۱۳۹۲)، "آیین نامه عملیات شبانه در جنگ ناهمطراز"، انتشارات مرکز مطالعات نرسا.
۱۵. معین، محمد، (۱۳۵۰)، "فرهنگ معین"، انتشارات امیر کبیر، تهران.
۱۶. نوذری، فضل اله، (۱۳۹۰)، "جزوه درس دکترین رزم زمینی در محیط جنگ نا همگون"، دانشگاه جامع امام حسین (ع) - دانشکده و پژوهشکده علوم دفاعی (دافوس سپاه)، تهران.
۱۷. نوروزی، محمد تقی، (۱۳۸۵)، "فرهنگ دفاعی - امنیتی"، انتشارات سنا، تهران.

